



fe1a0367

Intézmény neve: Bolyai János Gimnázium

Intézmény e-mail címe: bolyaigim@bolyai-kkt.sulinet.hu

Kitöltő neve: Dr. Kovács István

1. A "Jó gyakorlat"

Megnevezése: „FILMSZEM”

2. A tulajdonos

neve: Bolyai János Gimnázium

képviselője: Dr. Főzőné Timár Éva

3. A megvalósítás helyszíne:

Intézmény/intézmény-egység /feladatellátási hely: Bolyai János Gimnázium

Intézmény OM-azonosítója: 027945

Régió: Dél-Alföld

Megye: Bács-Kiskun

Település: Kecskemét

Irányítószám: 6000

Utca, házszám: Irinyi u. 49.

4. Az alkalmazási terület:

- x pedagógiai
- x módszertani
- oktatásszervezési
- szervezetfejlesztési
- x egyéb:

Intézménytípus: gimnázium

Korosztály: 14-18

5. Tartalmi leírás:

5.1 Melyek a bemutatott jó gyakorlat céljai?

A mozgókép- és médiaismeret gimnáziumi bevezetését – jó gyakorlatát – a média szocializációs hatásai indokolják, egyszersmind az a tény, hogy a mediális szövegértés és a kritikai médiatudatosság (szelektív, interaktív, kritikai médiahasználat) képesség-együttese nélkülözhetetlen egy olyan világban, amelyben az információk meghatározó része a tömegkommunikáció csatornáin éri el az állampolgárokat, akik azonban nincsenek a minimálisan szükséges audiovizuális írástudás és kritikai médiatudatosság képességeinek birtokában.

Napjaink korszerű iskolájában - nem kis mértékben a mozgókép- és médiaismeret bevezetésével összefüggésben - olyan stúdiumok és pedagógiai módszerek jelennek meg, amelyeknek közvetlen kapcsolata van a mával, az iskolán kívüli környezettel, amelyek kreatív gyakorlati feladatokkal, projektmunkával, csoportos alkotómunkával, önálló kutatással segítik a tanulók személyiségfejlődését.

Hiszünk, hogy a 2003 óta bevezetett jó gyakorlatunk, mozgóképnyelvi stúdiumunk az a tematikai keret, amelynek feldolgozása során biztosítható, hogy tanulóink megismerjék a mediális (elsősorban a mozgóképi) szövegek ábrázolásmódjának néhány alapvető jellegzetességét, a technikai képek természetét: valóság, ábrázolás és értelmezés sajátos viszonyát. A kifejezés eszközeinek kreatív elsajátítása egy más jellegű „nyelvtudást” biztosít, mint amit a tanuló megszokott irodalomórákon, s ami nélkülözhetetlen a helyes szövegértéshez.

A mozgókép nyelvének nincs szótára, sem grammatikája, ezeket (részben) olyan esztétikai ismeretek és készségek helyettesítik jó gyakorlatunk eredményeként, amelyekre az egyes mozgóképi szövegek, videó művek tanulmányozása (mozgókép-olvasás) és azok elkészítése (mozgókép-írás) során tehetnek szert tanítványaink.

A mozgóképi szövegek rendszerezése tapasztalataink szerint olyan pragmatikus szempontokat, formákat, szövegalkotási tevékenységeket kínál e sokféle - lényegi ábrázolási eszközeit tekintve azonos, megjelenési módját, szemléletét tekintve azonban végtelenül sokszínű szövegtípus (film, televíziós műsor, videó, komputerjáték, web) megkülönböztetésére, amelynek a segítségével e szövegek képződése, szemlélete, értelmezése, társadalmi funkciója felismerhetőbbé válik. J gyakorlatunk tehát - interdiszciplináris. Ötvözi a magyar-, az informatika, a rajzórák eddig tanult és most kiegészítésre fogott módszereit, tartalmait, amelyek mintegy új aspektusban jelennek meg a szövegértelmezésekben, szövegalkotásokban.

Rendszerező elv például jó gyakorlatunkban a művek szerzői, illetve a műfaji karakterének, a filmtörténet meghatározó stílusirányzatainak vagy a televízió műsортípusainak elkülönítése. A nagy nézettségű műsorok a tömegkommunikáció működésének lényegét példázzák: azokat az esztétikai tartományon kívül eső mozgatókat (politikai és gazdasági erőviszonyok, a közbeszéd meghatározása, a mindennapokban érvényesülő morális rend folyamatos konstrukciója, szórakoztatás, virtuális közösségképződés, manipuláció) amelyek döntően befolyásolják az emberek életmódját és értékrendjét.

Ne feledjük, Filmszem stúdiumunk épít arra a tényre, hogy a magyarok közel négy óráat vannak a tévé előtt naponta, ennek értékszemléletes, tudatos értelmezéséhez a formanyelvi ismereteken túl a média, a tömegkommunikáció működésének elemi ismerete szükséges.

A legfontosabb célok a következők:

1. A mozgóképi szövegértés képességének fejlesztése.
2. Önálló attitűd kialakítása az audiovizuális média társadalmi szerepéről, működéséről - ez egyben a személyiségfejlesztést is szolgálja. Egy olyan nyitott audiovizuális szemlélet kialakítása, amely segíti a hagyományos és új médiumok megismerését, jobb megértését.
3. A filmmel való tájékozottság bővítése, a tanulói kifejezőkészség fejlesztése.
4. A mozgókép „magas kultúrájának” és „tömegkultúrájának” - egymáshoz való viszonyuknak is - a megismerése.
5. A különböző médiaintézmények - és azok működésének - megismerése.
6. A médiaszövegek megértésének segítése.
7. A valóság és a virtuális valóság viszonyának tisztázása, ennek megjelenése és megjelenítése filmen és képernyőn.
8. A modul jellemző elemző munkák mellett kreatív gyakorlatok végzése, önálló tevékenységi formák, csoportos projektmunkák végzése, amely teszi igazán pragmatikussá a modul oktatását.
9. A modul nem régi filmek „múzeumi” (ún. elidegenítő jellegű) ismertetője, hanem a kortárs, mai filmes, médiatörékvéseket követi nyomon, így élővé teszi a tanulók és az ismeretanyag kapcsolatát.

S milyen fejlesztési követelmények vannak jó gyakorlatunkban? Mint pl.:

1. A tanuló ismerje meg a mozgókép alapvető nyelvi sajátosságait.
2. Ismerje és tudja használni a mozgókép formanyelvének alapfogalmait, ismerje azok jelentését.
3. Ismerje meg a mozgóképi szövegek elemzésének fontosabb szempontjait, és legyen képes ezek alkalmazására is.
4. Ismerje meg a mozgóképi szövegek és médiajelenségek esztétikai alapozású művelődéstörténeti megközelítési lehetőségeit.
5. Tudjon különbséget tenni az esztétikailag megformált, ún. magas kultúrájú, és a gyakorlati-köznapni céllal készült mozgóképi szövegek között.
6. A mozgókép- és médiatörténet fontosabb eseményeit, korszakos tendenciáit ismerje meg.
7. Nézzon meg a modul ideje alatt ajánlott műveket, azokat dolgozza fel (előadás, kritika, vita formájában). Ismerjen meg néhány szakirodalmi szöveget az ajánlott jegyzékből.
8. Olyan képességeket szerezzen, amellyel felismeri és értelmezi a tömegkommunikációs közlésmód sajátosságait, mechanizmusait.
9. Legyen tájékozott - napjaink - mediatisált világról, a médiaintézmények jellegéről. Szerezzen alapvető ismereteket a média befolyásoló technikájáról, hatásáról.
10. Tudjon tájékozódni a nyomtatott sajtó, illetve a televíziós szövegek, műsортípusok sokaságában

5.2 Amennyiben a "jó gyakorlat" kiemelten alkalmas arra, hogy szolgálja az áttérést a tananyagközpontú módszertanról a tanulóközpontú/gyermekközpontú pedagógiai eljárások alkalmazására, ennek eszközszerét konkrétan, részletesen mutassa be.

Milyen tevékenységi formákat használunk, vezetünk be?

1. Stúdiumunk alapot az általános iskola 8. osztályában elkezdett és elsajátított ismeretekre, valamint az élményközpontú befogadásra, tudásra.
2. Művek, műrészletek kiscsoportos megtekintése, feldolgozása, elemzése – tervezéssel, átszerkesztéssel – mindezek megbeszélése, ütköztetése a médiaórákon megszerzett, valamint otthoni tapasztalatokkal, ismeretekkel.
3. Az évfolyamonkénti „ajánlott” filmek közös, évfolyamszintű moziszerű megtekintése – a tanulmányi időkereten túl is.
4. Konkrét mozgóképi szövegek feldolgozása:
 - Kreatív gyakorlati feladatokkal: forgatókönyv-tervezéssel, illusztráció-, plakátkészítéssel, jelenet-terv-készítéssel, megvilágítási és kameramozaizációs kísérletekkel, kommentárkészítéssel.
 - Tanulói beszámolókkal: egy-egy alkotó pályaképeinek, egy-egy műfaj fő jellemzőinek bemutatása kiselőadásokkal, írásos (otthoni) feladatokkal, az egyes médiumok nézettségi statisztikájának vizsgálata összehasonlító elemzésével, trendek értelmezésével, szakirodalom tanulmányozása és gyűjtése, ezek kivonatos összefoglalása egyéni és csoportmunkákban; előzetes készítése videomagnókkal.
 - Az egyes projektek 4-6 hétre is szólhatnak; pl. egy-egy filmstílusról, tévék műsorrendjéről, a médiaszakások vizsgálatáról, szappanoperák dramaturgiai jellemzőinek tartalmi és technikai vizsgálatáról.
 - Az előadásos és az írásos (esszé) elemző munkákban cél a már megszerzett irodalomelméleti és stílusra jellemző fogalmak bővítése, illetve beépítése a komplex elemző gyakorlatokba.
5. Igazán játékos és kreatív tevékenységi forma jó gyakorlatunkban a filmbrázolás eszközeinek tanulmányozása: képsor-elemzésekkel, két videóval történő jelenetsorok átszerkesztésével, kamerakezelési tudnivalókkal. Vagy pl. tévé- vagy rádió kommentárkészítések az adott médiatípus aktuális képszovegeihez.

5.3 Amennyiben a "jó gyakorlat" kiemelten és célzottan szolgálja valamely kompetenciaterületen, műveltségterületen a kompetencia alapú oktatás eszközszerének eredményes alkalmazását, ezt konkrétan, részletesen mutassa be.

A Bolyai János Gimnázium pedagógiai programjában határoztuk meg a Filmszem stúdium esztétikai-művészeti tudatosságot és kifejezőképességek igénylő kompetenciáját: Ez magában foglalja a tradicionális művészetek nyelvének megismerését a média segítségével, különös tekintettel az irodalomra, a zenére, a táncra, a drámára, a vizuális művészetekre (a fotóra, a filmre, a tévére), a építőművészetre, a képzőművészetre.

A tanulóban tudatosodjon, mi tartozik a nemzeti kulturális örökségbe, melyek azok az alapvető művészeti alkotások, amely a nemzeti kultúrkinccset képezik, s milyen új tendenciák jellemzik a művészet átalakuló új formanyelvét.

- Tanulmányai során sajátítsa el a művészi önkifejezés, a műalkotások elemzését, a saját és mások nézőpontjának összevetését.
- A művészetek iránti nyitottság és érdeklődés nemcsak ismereteit gazdagíthatja, hanem teljesebbé teheti a személyiségét, segítheti az emberi viszonyok kiépítését, a világban való eligazodást.

Eljárások, eszközök:

- a differenciált oktatás széles körű megvalósítása, a kooperatív technikák alkalmazása,
- a projekt módszer és az IKT alkalmazása a tanórákon,
- a könyvtárhasználati órák tudatos beépítése a tanmenetbe,
- csoportbontás:

o a nyelvi kommunikációs készség fejlesztése érdekében idegen nyelvekből,

o a gondolkodási képesség fejlesztése érdekében matematikából,

o a számítástechnikai jártasság megszerzése érdekében

• az egy osztályban tanító tanárok együttműködésének fejlesztése a közös célok elérésének érdekében,

• a tanórán kívüli önálló feladatok, tevékenységek elvégzésével segíteni az önálló tanulás és ismeretszerzés képességének fejlődését,

• az intézményen belüli eltérő tanulási utak lehetőségének biztosításával segíteni a tanulók pályaválasztását,

• a reális és sokoldalú információáramlás biztosítása a felsőoktatás és a gimnázium között.

Ez tehát jó gyakorlatunk elvi, általános megalapozása. S milyen konkrétan a mozgóképi nyelvi és médiaismereti jó gyakorlatunkban? Álljon példaként stúdiumunk kompetenciaalapú munkaprogramja:

- A média jelkulsainak felismerése. Alapvető médiaszöveg-típusok – Médiaszövegek értelmezése, üzenetük megfejtése;
- A képolvasás lehetőségei – lényegkiemelés az írott és képi szövegben (a jelenet funkciója). Jegyzetelés, fogalmazás, beszámoló készítése, kritika írása; képleírás szövegezése, a mozgókép leírása, scriptelés. Az egyéni és a művészi kritika összevetése.
- A segédanyagok alapján jelenet képes a legfontosabb mediakorszakok és médiaszövegek formáit és stílusjegyeit meghatározni.
- Egyéni és két-három fős csoportmunka – képek gyűjtése: Az otthon gyűjtött újságkivágásokból hozott képek plán-meghatározása. Először saját képsorozat „megjelölése”, majd idegen anyagok felismerése.
- Képsorrendek – idegen kép a sorozatban.
- Mennyiben változik a képsor jelentése? Totálók és közeliek – a filmstruktúrában.
- El kell készíteni a tanulóknak a jelenet képsor-tervét – story board – képes forgatókönyvet.
- Az elkészült művek bemutatása, elemzése, bírálata – egyéni és csoportmunkában

5.4 Amennyiben a "jó gyakorlat" kiemelten és célzottan szolgálja a gyermekek, szülők egyenlő hozzáférést a minőségi neveléshez, oktatáshoz, továbbá a sikeres együttnevelést, ezt konkrétan, részletesen mutassa be.

Mivel tanulóink kétharmada bejáró vagy kollégista, hátrányos helyzetű, ezért jó gyakorlatunk legfontosabb célja a művészeti nevelést szolgáló tartalmak minél szélesebb körű és egyenlő feltételű hozzáférése.

A Filmszem tehetségápoló és – gondozó szakkör térítésmentes – ez biztosítja a széleskörű hozzáférést csökkentve a szociális különbségeket ezáltal.

A családok, a szülők folyamatosan kapnak tájékoztatást a tanuló előmeneteléről, projek-munkájáról.

5.5 Itt sorolja fel és röviden támassza alá, milyen hatások, eredmények várhatók a gyakorlat alkalmazásától. Itt a felhasználó számára kell megjelölni az adaptáció pedagógiai hasznát.

A mozgókép- és médiaismeret oktatását elrendelő oktatáspolitikai akarat a NAT 1996-os megjelenése óta szilárd. A jó gyakorlat az érettségi dimenziót is segíti. Figyelembe veszi, hogy a médiaoktatás világszerte egyre jelentősebb súllyal jelenik meg az egyes országok oktatási rendszerében. Iskolánkban még csak a jó gyakorlat átszűrése jelenik meg a magyar, a történelem-, a társadalomismeret-órákon.

Tény, hogy jó gyakorlatunkat elvégzők a felsőoktatásban a kommunikáció/film/média szakok iránti érdeklődnek (mely a negyedik-ötödik legnépszerűbb szakcsoportként jelenik meg a felvételizők számára).

5.6 Annak összefoglaló leírását várjuk, hogyan alakult ki, milyen fázisai voltak a "jó gyakorlat" kifejlesztésének. Ez a leírás a felhasználó számára láthatóvá teszi az innováció alkalmazásakor várható feladatokat, segíthet az adaptációs munka tervezésében.

A Bolyai János Gimnáziumban 2004 óta érettségiznek tanulók mozgóképkultúra és médiaismeretből. Évente közel tucatnyi tanuló tesz érettségi vizsgát. Továbbtanulásukhoz, életpályacéljukhoz a tárgyat tudatosan választják: így a Színművészeti Egyetem dramaturg, vágó, rendezői szakára volt jelentkező. Később pedig a helyi médiumoknál helyezkednek el – hasznosítva a felkészítő tananyagot (Duna Televíziónál szerkesztő, a Kecskeméti Televíziónál operatőr, a Gong Rádiónál szerkesztő-műsorvezető).

Ezek azok a tények, amelyek a folyamatot frissítés, aktualizálás követelik meg a tantárgy oktatójától.

A projektmunkák legjobbjából – ez is jó gyakorlat – pedig a megyei napilap, a Petőfi Népe SÉTA (Sajtó és Tanulás) médiaprogramja közöl cikkeket, immár hatodik éve.

Az iskolában a tantárgyhoz film-szöveggyűjtemény készült, amelyet a hétköznapi oktatásban használni lehet.

A megyei pedagógiai intézet kiadásában jelent meg az a módszertani jegyzet, amely az irodalom és film viszonyát mutatja be általános és középiskolás tanároknak Irodalom és film az órán címmel.

A stúdiumról két alkalommal a jó gyakorlat vezetője/szakkörvezetője a Magyartanításban számolt be 2001-ben és 2002-ben.

A városban dolgozó drámapedagógusainak és médiatanárainak a jó gyakorlat vezetője tartott továbbképzést 2008-ban és 2010-ben (Adaptációs világban, Királydrámák a szamurájok földjén, Zenés filmek, filmmusicalok, A burleszk és a vígjáték címmel).

5.7 Azt kell bemutatni, hogy milyen jellemző körülmények esetén (a tanulócsoporthoz összetevői, az együttműködő partnerek összetétele, települési, térségi jellemzők, a szervezeti működés sajátosságai stb.) működőképes az ajánlott jó gyakorlat.

Mások által történő alkalmazásának feltétele a háttér biztosítása. Jól sőtétíthető, projektorral, számítógéppel, DVD lejátszóval ellátott terem.

A tanulócsoporthoz ne legyen 20 főnél több.

Mindazon szemléltető eszköz (film-szöveggyűjtemény), projekt-anyag, amelyet ajánlunk, azzal rendelkezzen az iskola. A személyi háttér pedig: a foglalkozásokat vezető tanár rendelkezzen 120 órás szakirányú továbbképzéssel, minimum, mely megteremti a szakmai alapot a tartalmas munkához.

5.8 Mitől tekinthető újszerűnek, egyedinek az itt leírt jó gyakorlat? Abban az esetben is, ha adaptációs feladat előzte meg annak intézménybeli létrejöttét (pl. HEFOP programok alkalmazása).

A média korszakában, mediatizált világunkban a jó gyakorlat tájékozottságot, a művészetek iránt érdeklődők körében igényt elégít ki. Az effajta médiaoktatás a Bolyai János Gimnáziumban megelőzte az évekkel későbbi HEFOP programot, segítve a magyar nyelv és irodalomtanítást is. Kecskemét városában pedig elsőként került a tantárgy tanrendbe.

5.9 Hogyan lehet ellenőrizni és értékelni a megvalósulás gyakorlatában a működés eredményességét?

A projektek, az újságmegjelenések, az érettségizők vizsgadokumentumai, az iskolai és kívüli keretekben készített videók, filmek mind-mind eredményes megjelenési formák. A megjelenés pedig színvonalhoz kötött, tehát minőségi evidencia.

6. Referenciák:

...

Nevezze meg az alkalmazás során bizonyított referenciákat! Kérjük, jelöljön meg az intézményhasználók elégedettségét igazoló, közvetlenül a jó gyakorlatra vonatkozó, utaló referenciákat. Ilyenek lehetnek például méltató, elégedettséget igazoló dokumentumok, vagy könyv, tanulmány stb.) .Mutassa be (legfeljebb egyoldalas terjedelemben) a hasznosulás meggyőző tapasztalatait!

A projektek, az újságmegjelenések, az érettségizők vizsgadokumentumai, az iskolai és kívüli keretekben készített videók, filmek mind-mind eredményes megjelenési formák. A megjelenés pedig színvonalhoz kötött, tehát minőségi evidencia.

7. Humán-erőforrás igény:

Itt fejtse ki részletesen, milyen humán-erőforrás igény szükséges a sikeres adaptációhoz a jó gyakorlatot átvevő intézmény számára. Szükséges-e például pedagógiai asszisztens, rendszergazda, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus együttműködése, és/vagy megemelt óraszám tanulócsoporthoz vagy pedagógus számára, illetve egyéb személyi feltételek.

A médiumokat szerető, tisztelő, a technikai eszközöket használó innovatív tanár

8. Az adaptációhoz, a fenntartáshoz szükséges eszközigeny:

Itt adhatja meg a "jó gyakorlat" egyedi egykötőjét. (Például: játékok, info-kommunikációs eszközök, taneszközök, berendezések stb.)

Folyamatos DVD-állomány fejlesztése. Szakkönyvbeszerzés. Számítógép, projektor, hangtechnika, (vagy DVD lejátszó és TV) esetleg egyéb audiovizuális eszközök

9. Az átvételéhez szükséges költségek típusai:

- x Know how ára
- x Hospitálás, helyszíni tapasztalatszerzés
- Utazás
- x Mentorálás, az adaptációs folyamatba ágyazott felkészítés
- Vezetői és/vagy pedagógus-képzés, továbbképzés
- x Kiadvány, DVD, CD
- Egyéb költség

10. Az átadás-átvétel költségterve:

A leírt "jó gyakorlat" költség típusok szerinti bekerülési költsége, amely nem tartalmazza az adaptációhoz, fenntartáshoz szükséges eszközigeny költségét. A megadott összegek modulárisan is kalkulálhatók, ha szakmai szempontból az indokolt. Az alapmodul költségének azonban a "jó gyakorlat" biztonságos átvételéhez szükséges alapvető átadási költségeket tartalmaznia kell. Fel kell tehát sorolni azokat az összetartozó, egymástól elválaszthatatlan költségelemeket, amelyek az átvétel sikeréhez nélkülözhetetlenek.

Know how és a dokumentáció ára: pl.150.000.- Ft

Hospitálás, helyszíni tapasztalatszerzés, konzultáció komplex csomag 6 órában 1 alkalommal a "Jó gyakorlat" tulajdonosánál 100 000 Ft.

Ígény szerint további óralátogatás, hospitálás 10 000 Ft/ óra

Kiadvány, DVD, CD: 50.000 Ft

11. Kapcsolattartó személy:

Neve: Dr. Főzőné Timár Éva

Beosztása: igazgató

Postacíme: 6000. Kecskemét, Irinyi u. 49.

Telefonszáma: 76491524

Mobiltelefon száma: 204798157

E-mail címe: fozone8@ gmail.hu